

REPUBLIKA E KOSOVËS / REPUBLIKA KOSOVA

Rev. br.52/2024

VRHOVNI SUD KOSOVA, u veću sastavljenom od sudija: Milena Đerić, predsednik veća, Zenel Leku i Beshir Islami, članovi veća, u pravnoj stvari tužioca: F. E. iz ..., ulica ..., kojeg po punomoćju zastupa: Miftar Qelaj, advokat iz Prizrena, protiv tužene: Kosovsko Preduzeće za distribuciju i snabdevanje električnom energijom “KEDS” Sh.A sa sedištem u Prištini, koju zastupa: Malësore Berisha, diplomirani pravnik, po predmetu spora: poništaj rešenja i nadoknadu zarada, odlučujući po reviziji zastupnika tužene, izjavljenoj protiv presude Apelacionog suda Kosova u Prištini, Gž.br.3250/21 od 24.10.2023.godine, u sednici održanoj dana 15.05.2024. godine, doneo je:

P R E S U D U

ODBIJA SE kao neosnovana revizija zastupnika tužene: Kosovsko Preduzeće za distribuciju i snabdevanje električnom energijom “KEDS” sa sedištem u Prištini, izjavljena protiv presude Apelacionog suda Kosova u Prištini, Gž.br.3250/21 od 24.10.2023.godine.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Osnovnog suda u Prištini, Opšte Odeljenje, P.br.2567/16 od 26.01.2021. godine, u stavu I. dispozitiva delimično je usvojen tužbeni zahtev tužioca, kao osnovan, i poništeno je rešenje tužene br. 432 od 27.09.2016. godine, kao nezakonito. Stavom II. dispozitiva obavezana je tužena da tužiocu na ime nadoknade ličnih zarada za period od dana 01.12.2016. godine pa do dana 30.10.2020. godine, isplati zarade u neto iznosu od 19,337.21 eura, na ime penzijskog doprinosa uplati iznos od 2,147.90 eura, sa zakonskom godišnjom kamatom od 8% koja će se obračunavati od dana 30.11.2016. godine. pa do konačne isplate, a sve to u roku od 7 dana od dana prijema presude, pod pretnjom prinudnog izvršenja. Stavom III. dispozitiva odbijen je deo

tužbenog zahteva, kojim je tužilac zahtevao da se vrati na radno mesto, kao i zahtev da tužena tužiocu isplati lične zarade od dana 30.10.2020. godine pa sve do momenta vraćanja tužioca na radno mesto, u visini ličnih zarada predviđenih za to radno mesto, kao neosnovan. Stavom IV. dispozitiva obavezana je tužena da tužiocu nadoknadi troškove postupka u iznosu od 880.80 eura, a sve to u roku od 7 dana od dana prijema presude, pod pretnjom prinudnog izvršenja.

Postupajući po žalbi podnetoj od strane punomoćnika tužioca, Apelacioni sud Kosova u Prištini je doneo presudu Gž.br.3250/21 dana 24.10.2023.godine, kojom je usvojio podnetu žalbu, kao osnovanu, preinačivši presudu prvostepenog suda broj: P.br.2567/16 od dana 26.01.2021. godine, na sledeći način: U stavu I. dispozitiva preinačio je prvostepenu presudu u stavu III. dispozitiva, tako što je usvojio tužbu i tužbeni zahtev tužioca kao osnovan, i obavezana je tužena da tužioca vrati na predhodno radno mesto ili na radno mesto koje odgovara njegovim potrebama i profesiji. Stavom II. dispozitiva, stavovi I, II i IV dispozitiva prvostepene presude broj: P.br.2567/16 od dana 26.01.2021. godine, ostaju nepromenjeni.

Protiv drugostepene pravnosnažne presude, zastupnik tužene je blagovremeno izjavio reviziju zbog bitnih povreda odredbi parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava, s predlogom kao u istom.

U spisima predmeta ne postoji pismeni podnesak odnosno odgovor na reviziju, suprotne strane.

Vrhovni sud Kosova je ispitao pobijanu presudu u odnosu na revizijske navode i u smislu odredbe člana 215. Zakona o parničnom postupku (Zakon br.03/L-006), pa je ocenio da je revizija zastupnika tužene, neosnovana.

U sprovedenom postupku pred nižestepenim sudovima nije bilo bitnih povreda odredbi Zakona o parničnom postupku, kako onih na koje je Vrhovni sud Kosova dužan da pazi po službenoj dužnosti, tako ni onih na koje se revizijom ukazuje. Neosnovano se revizijom ukazuje na bitnu povredu iz odredbe člana 182. stav II. tačka n) Zakona o parničnom postupku, jer je pobijana presuda u dovoljnoj meri jasna i razumljiva, dispozitiv iste je izvršiv, i u skladu sa razlozima o bitnim činjenicama, a razlozi o bitnim činjenicama su u logičkoj vezi sa izvedenim dokazim.

Sud prvog stepena je utvrdio da nije sporna činjenica da je tužioc bio u radnom odnosu kod pravnog predhodnika tužene od 2000. godine, a nakon privatizacije tužene, je u radnom odnosu kod iste, putem ugovora o radu na određeno vreme broj:7977 od dana 01.06.2015. godine i to na radnom mestu: Odgovoran za projekte u Odeljenju za projekte. Sporno među strankama u postupku je zakonitost rešenja broj: 432 od 27.09.2016. godine, kojim je tužena tužiocu otkazala ugovor o radu, zbog odluke o reorganizaciji koju je doneo upravni odbor tužene dana 22.03.2016. godine. Naime, upravni odbor tužene je pomenutog datuma odobrio novu organizacionu šemu, tako što je odlučio da zatvori ili ukine Odeljenje za projekte, kao i poziciju na kojoj je radio tužilac. Tužilac je podneo žalbu tuženoj na pomenuto rešenje, a tužena je rešenjem broj: 9010 od 17.10.2016. godine odbila žalbu, ističući da je napadano rešenje i obaveštenje o otkazu ugovora o radu, doneto u skladu sa odredbama člana 70. stav 1, tačke 1.1 i 1.3 Zakona o radu. Takođe, žalba podneta od strane Udruženja nezavisnog sindikata Elektrokosova, koji je između ostalog zastupao i tužioca usvojena je kao osnovana od strane Inspektorata Rada putem Rešenja broj: 37-00194/16-A od dana 26.10.2016. godine, kojim je naloženo tuženoj da poništi doneta rešenja o otkazivanju ili prestanku radnog odnosa zaposlenima. Nakon kompletno sprovedenog postupka, prvostepeni sud je odlučio na napred navedeni način. Drugostepeni sud je postupajući po žalbi podnetoj od strane punomoćnika tužioca, koju je usvojio, preinačio prvostepenu presudu samo u stavu III dispozitiva, preinačivši odnosno dodavši obavezu tužene da tužioca vrati na predhodno radno mesto ili na radno mesto koje odgovara njegovim sposobnostima i profesiji.

Nižestepeni sudovi su ocenili da je nezakonita odluka tužene o otkazu ugovora o radu, iz sledećih razloga: U konkretnom slučaju radi se o kolektivnom otkazu, i ovu činjenicu je prihvatila i tužena, pošto je ista potvrdila da je broj zaposlenih u Odeljenju za projekte, koji su bili otpušteni veći od broja 20, što znači da ovakvo otpuštanje zaposlenih ima karakter kolektivnog otkaza u smislu odredbe člana 76. Zakona o radu. Sa druge strane, uvidom u Rešenje broj: 37-00194/16-A od 26.10.2016. godine, koje je doneo Inspektorat rada, konstatovano je da su povrede koje je učinila tužena, a to je otpuštanje zaposlenih iz navedenog odeljenja, i broj otpuštenih radnika koji je dostigao brojku od 92, negativno uticale na poslovanje tužene. Kolektivno otpuštanje radnika regulisano je odredbom člana 76. Zakona o radu, koji predviđa obaveze poslodavca u odnosu na zaposlene, i mere koje poslodavac mora preduzeti, pre sprovođenja bilo kakvih ekonomskih, tehničkih ili organizacionih promena, koje će izazvati posledice koje se odražavaju na zaposlene. U konkretnom slučaju, tužena ni na koji način nije argumentovala ili opravdala svoju

reorganizaciju, niti je dokazala da je uložila bilo kakav napor da ispuni svoje obaveze koje su predviđene odredbama člana 17.i 76. Zakona o radu, kako bi ublažila štetne posledice po zaposlene koje su nastupile zbog gašenja navedenog Odeljenja za projekte. Što se tiče visine novčanog iznosa koji je tužena obavezana da isplati tužiocu, isti je utvrđen na osnovu nalaza i mišljenja sudski određenog veštaka finansijske struke, kojem su nižestepeni sudovi poklonili puno poverenje.

Na tako utvrđeno činjenično stanje, nižestepeni sudovi su pravilno primenili materijalno pravo, kada su ocenili da je tužbeni zahtev tužioca, osnovan.

Revizijski navodi kojima se ukazuje na pogrešnu primenu materijalnog prava od strane nižestepenih sudova nisu osnovani iz sledećih razloga: Nižestepeni sudovi su se bavili predmetom spora: zakonitost rešenja i isplata nadoknade po osnovu zarade, isti su utvrdili da je tužena donela nezakonito rešenje tužiocu broj: 432 od 27.09.2016. godine o prestanku radnog odnosa na određeno vreme. Pomenuto rešenje je nelogično i nije u skladu sa izvedenim činjeničnim stanjem, kao ni u skladu sa zakonskom regulativom na snazi. Imajući u vidu sve predhodno navedeno, po oceni Vrhovnog suda, pravilan je zaključak nižestepenih sudova da je tužiocu prestao radni odnos bez pravnog osnova, zato što je utvrđeno da je tužilac kod tužene bio u radnom odnosu od 2000 godine i da mu je dana 27.09.2016. godine doneto rešenje o prestanku radnog odnosa. Kao razlog prestanka ugovora o radu navedeno je rešenje upravnog odbora tužene od 22.03.2016. godine, kojim se predviđa zatvaranje ili ukidanje odeljenja i pozicije na kojoj je radio tužilac, a pomenuto odeljenje je zatvoreno odnosno ukinuto rešenjem od 22.09.2016. godine. Znači, tužiocu je prestao radni odnos kod tužene zbog prestanka potrebe za postojanjem odeljenja za projekte, u okviru kojeg je radio tužilac usled organizacionih promena kod tužene.

Odredbama člana 17. stav 2. Zakona o radu (Zakon br. 03 L- 212), propisano je, citirano: *“U slučaju potrebe prestrukturiranja ili novog organizovanja procesa rada, zaposleni se može rasporediti na drugo radno mesto u skladu sa Ugovorom o radu, koje odgovara stručnoj spremi i stepenu sposobnosti i istom nivou”*, tužena je u konkretnom slučaju propustila da postupi po navedenom članu. U konkretnom slučaju, tužena nije uspela da dokaže da je ponudila tužiocu neko drugo radno mesto u drugom odeljenju koje odgovara njegovim kvalifikacijama, već mu je samo uručila obaveštenje o prestanku radnog odnosa.

U postupku utvrđivanja činjenica, nižestepeni sudovi su utvrdili da tužena nije sačinila analizu o reorganizaciji u skladu sa rešenjem upravnog odbora od 22.03.2016. godine, i da je

postupajući po rešenju upravnog odbora od 22.09.2016. godine, tužena odpustila više od 89 zaposlenih u odjeljenju za projekte, sa obrazloženjem sprovođenja plana gašenja viška odeljenja, ali bez navođenja posebnih razloga zašto je bilo neophodno zatvoriti to odeljenje, odnosno koji su to organizacioni i tehnički uslovi koji zahtevaju njegovo zatvaranje. Na taj način tužena je propustila da postupi po odredbi člana 70. stav 1. tačke 1.1 i 1.3 Zakona o radu u kojem je navedeno, citirano: *“1. Poslodavac može raskinuti ugovor o radu zaposlenom uz jedno vremensko upozorenje, kada: 1.1. takva suspenzija je opravdana iz ekonomskih tehničkih ili organizacijskih razloga ili kada, i 1.3. poslodavac može raskinuti ugovor o radu zaposlenom pod navedenim okolnostima utvrđenim u podstavu 1.1 i 1.2, ako je neprikladno za poslodavca za prenos zaposlenog u drugi posao, trenirati ili kvalifikovati njega za obavljanje posao ili neki drugi posao”*.

Takođe, tužena je propustila da postupi po odredbi člana 76. stav 1. Zakona o radu, u kojem je navedeno, citirano: *“Raskid Ugovora o radu prema podstavu 1.1. stava 1. člana 70. ovog zakona, gde se obuhvata najmanje 10% zaposlenih, ali ne manje od dvadeset (20) zaposlenih, odpuštenih unutar vremenskog perioda od šest (6) meseci, smatra se kao kolektivna udaljenost sa posla”*.

Vrhovni sud ističe da zaposlenom može prestati radni odnos nakon postupka utvrđivanja viška zaposlenih sprovedenom u skladu sa analizom za reorganizaciju ili sa planom gašenja viška zaposlenih, ali u konkretnom slučaju, nižestepeni sudovi su utvrdili da tužena nije dostavila dokaze kojima potvrđuje da je izvršila predhodnu detaljnu analizu za reorganizaciju, niti da je sačinila detaljan plan načina postupanja u slučaju gašenja viška zaposlenih.

Revizijskim navodima se samo ponavljaju žalbeni navodi koji su pravilno cenjeni od strane nižestepenih sudova. Prema odredbama člana 80. stav 1.2 Zakona o radu, propisano je da ako sud donese pravnosnažnu odluku kojom je utvrđeno da je zaposlenom nezakonito prestao radni odnos, sud će obavezati poslodavca da isplati tužiocu naknadu štete u vidu izgubljene zarade i drugih primanja koja mu pripadaju po zakonu, opštem aktu i ugovoru o radu.

Neosnovani su navodi i razlozi podnosioca revizije kojima se pobijaju nižestepene presude, odluka o tužbenom zahtevu kao i o troškovima postupka, sadržana u tim presudama zasnovana je na pravilnim i potpunim razlozima koje prihvata i Vrhovni sud Kosova.

Obzirom na utvrđeno činjenično stanje, Vrhovni sud Kosova je našao da su nižestepeni sudovi pravilno primenili materijalno pravo, kada su usvojili tužbeni zahtev tužioca, kao osnovan.

Sud je razmatrao i ostale navode iz revizije, ali oni nisu bili od značaja za odlučivanje, pa ih sud nije posebno ni obrazlagao.

Sa iznetih razloga odlučeno je kao u dispozitivu u smislu odredbe člana 222. Zakona o parničnom postupku.

VRHOVNI SUD KOSOVA

Rev.br.52/2024 od 15.05.2024. godine

Predsednik veća-sudija

Milena Đerić
